

שונה הלכות

גליון 746

יום שישי כ"ז ניסן
עש"ק שמיני / התשפ"ה

גליון שבועי

י"ל ע"י מכון הלכה חב"ד (ע"ר)

משולחן ההלכה

הרב אברהם הרוניין
רב קהילת חב"ד ומרכז העיר,
כפר סבא וחבר מכון הלכה חב"ד

דיני ומנהגי ימי הספירה

עד מתי נמנעים מלהסתפר בימי הספירה?

אמרו חכמים כי שנים עשר אלף זוגות (24 אלף) של תלמידים היו לו לרבי עקיבא ונפטרו בתקופה קצרה - בימים שבין חג הפסח לחג השבועות: "מפני שלא נהגו כבוד זה לזה". מסיבה זו כתבו הפוסקים שיש לנהוג בספירת העומר מקצת מנהגי אבלות, וכן משתדלים לתקן בהם את היחסים שבין אדם לחברו. בתורת החסידות מבואר כי הטעם הפנימי לשלילת דברים המשמחים הוא, מפני שאלו ימי דין ומטעם זה גם תלמידי רע"ק נסתלקו באותו הפרק¹.

אודות דיני האבלות הנהוגים בימי הספירה מזכיר אדה"צ שלשה איסורים: (א) איסור נישואין; (ב) איסור התספורת; (ג) איסור עריכת ריקודים ומחולות. בדברי האחרונים הוסיפו ביתר פירוט שיש להימנע אף משמיעת כלי זמר - דבר שממילא נאסר מאז חורבן בית המקדש אלא שמחמירים בו ביתר שאת בימי ספירת העומר. כמו כן מובא בפוסקים שאין לחדש בגד; כמו כן אין לברך ברכת "שהחינו" בימי הספירה מפני שאין ראוי לשמוח ולומר "שהחינו" והגיענו לזמן הזה" בימים המהולים בעצב. וכך מנהגנו, אלא שבשונה מימי "בין המצרים" בהם אין מברכים כלל "שהחינו" ואף בשבת, הבהיר הרבי שבשבתות ספירת העומר וכן בל"ג בעומר מברכים ברכת שהחינו².

כיוון שמנהגי האבלות בימי הספירה נתקנו בדורות המאוחרים יותר ולא בזמן חז"ל, לכן קיימים חילוקי מנהגים רבים בין העדות, הן בזמן חלותם, והן באופני האבלות. ואכן היו שכתבו בפשטות (וכן הוא מנהג חב"ד) שבאבלות זו חלה כל ימי ספירת העומר, עד ימי ההגבלה או ערב חג השבועות, לבד מיום ל"ג בעומר החותם את ימי האבלות לחלק מהדעות. ולעניין

תספורת מנהגנו למעשה על-פי האריז"ל, שאין מסתפרים עד ערב חג השבועות³.

מתי מקיימים את מנהגי האפשרוניש בימי הספירה?

אודות תספורת הילד הראשונה - אפשרוניש- במלאות לו 3 שנים בימי הספירה, הורה הרבי שאת ענייני החינוך יש להתחיל מיד ביום הולדתו, אך את גזיזת השערות יש לדחות לל"ג בעומר. וכשיום ההולדת קודם הפסח אין לדחותה לל"ג בעומר אלא יש לעשותה מיד, אולם יכול לסיימה בל"ג בעומר. ואם יום הולדתו חל לאחר ל"ג בעומר, אין להקדים את התספורת אלא יש לעשותה בערב חג השבועות⁴.

1. יבמות סב, ב (פטרותם); עדויות פ"ב מ"י (ימי דין); וראה תושי"ע וניכ' או"ח סתצ"ג (אבלות); כה"ח שם סק"ה-ו; לקו"ש ח"ז עמ' 341 ואילן (אחדות); וראה לקו"ש ח"ב ע' 151.

2. ראה תושי"ע וניכ' או"ח סתק"ס ס"ג; שו"ע אדה"צ או"ח ר"ס תצג; ראה שו"ת תורת יקותיאל ח"א סמ"ח; ספר המנהגים חב"ד ע' 46; אג"מ ח"א ס"י קסו; וראה שה"ש תשמ"ט ח"ב ע' 745. ביורוי מנהגים מועדים עמ' 59.

3. ראה תשב"ץ ח"א סקע"ח; טווא"ח סתצ"ג ובב"י שם וראה שו"ע וניכ' ושו"ע אדה"צ שם ס"ה-ז; אגרות הרמ"ז ס"ב, הובא בשע"ת טו"ס תצג; לקו"ש ח"ז עמ' 122 הערה 8.

4. ראה 'היום יום' ד' אייר. לקו"ש ח"ז ע' 349; אג"ק כ"ק אד"ש ח"ה ע' כב, ח"ב ע' תמא, ח"ד ע' לט.

סמס לרב

הרב מ"מ הראל
רב בית כנסת חב"ד, דרום צפת
וחבר מכון הלכה חב"ד

מותר להשמיע שירים לילדים קטנים בספירת העומר?

ילדים מעל גיל חינוך מחמירים לא להשמיע להם מוזיקה. קטנים מתחת גיל חינוך מותר להשמיע להם ובפרט כשיש צורך בכך להעסיק אותם וכדומה, אך עדיף לא שירים שמחים מדי.

מקורות: שו"ת אג"מ או"ח ח"ד ס"י כ"א אות ד', הליכות בת ישראל פרק כ"ה, נט"ג פסח ח"ג פניג ס"ד - ה'.

הרב מנחם כהן
רב בית כנסת חב"ד בית מנחם,
באר שבע וחבר מכון הלכה חב"ד

לגבי החזקת חיות טמאות, האם מותר להחזיק דגי נוי טמאים?

גם לגבי דגים. יש לגדל דגים כשרים. עם סנפיר וקשקשת.

ראה קב הישר ורובו בספר יסוד יוסף, שו"ת רא"מ ח"ב ס"ב כח סק"ו. שיחת כ' מרחשון תשד"מ.